

การพักการลงโทษ (PAROLE)

1. หลักการ

การพักการลงโทษเป็นมาตรการหลักสำหรับปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิด และเป็นวิธีการปฏิบัติงานของกรมราชทัณฑ์อีกรูปแบบหนึ่งที่กำหนดให้เรือนจำและทัณฑสถาน นำมาใช้ปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในชุมชน โดยให้สังคมเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อต้องการแก้ไขฟื้นฟูสภาพจิตใจผู้ต้องขังให้มีความพร้อมที่จะประพฤติตนเป็นพลเมืองดี สามารถประกอบอาชีพสุจริต และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ด้วยดีภายหลังพ้นโทษ ซึ่งมีหลักการ ดังนี้

1. นักโทษเด็ดขาดคนใดแสดงให้เห็นถึงความประพฤติที่มีความอดุสาหะ ความก้าวหน้าในการศึกษาและทำงานเกิดผลดีหรือทำความชอบแก่ราชการเป็นพิเศษ อาจได้รับประโยชน์ที่ได้รับการพักการลงโทษ ภายใต้บังคับเงื่อนไขตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้

แต่การพักการลงโทษนี้ จะพึงกระทำได้ต่อเมื่อนักโทษเด็ดขาดได้รับโทษมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ใน 3 ของกำหนดโทษตามหมายศาลในขณะนั้น หรือไม่น้อยกว่า 10 ปี ในกรณีที่ต้องโทษจำคุกตลอดชีวิต และระยะเวลาที่จะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขนั้น ให้กำหนดไม่น้อยกว่า 1 ปี แต่ไม่เกินกำหนดโทษที่ยังเหลืออยู่ (มาตรา 32(5) พ.ร.บ.ราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479)

2. นักโทษเด็ดขาดที่ได้รับการพักการลงโทษ ตามมาตรา 32(5) ต้องปฏิบัติตามโดยเคร่งครัดตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ ถ้าไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขอาจถูกจับมาอีก โดยมีต้องมีหมายจับหรือหมายจำคุก และนำกลับเข้าจำคุกต่อไปตามกำหนดโทษที่ยังเหลืออยู่ และให้ผู้มีอำนาจสั่งการพักการลงโทษตามมาตรา 32(5) สั่งเพิกถอนการพักการลงโทษและจะลงโทษทางวินัยอีกด้วยก็ได้ (มาตรา 43 พ.ร.บ.ราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 แก้ไขเพิ่มเติม โดย พ.ร.บ. ราชทัณฑ์ ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2523)

2. การพักการลงโทษ (PAROLE)

คือ การปล่อยตัวผู้ต้องขังออกไปสู่สังคมภายนอก ก่อนครบกำหนดโทษจริง ตามคำพิพากษาของศาล ก่อนปล่อยตัว ต้องผ่านการพิจารณากลับกรองจากคณะกรรมการระดับเรือนจำและระดับกรมและเมื่อปล่อยตัวไปแล้ว ต้องไปรายงานตัวต่อพนักงานคุมประพฤติอย่างสม่ำเสมอ ภายใต้เงื่อนไขการคุมประพฤติที่กำหนดไว้ จนกว่าจะถึงกำหนดพ้นโทษจริง

การพักการลงโทษมิใช่สิทธิของผู้ต้องขัง แต่เป็นประโยชน์ที่ทางราชการให้แก่ นักโทษเด็ดขาดที่มีความประพฤติดี มีความก้าวหน้าทางการศึกษา ทำให้เกิดผลดีแก่เรือนจำ หรือทำความชอบแก่ทางราชการเป็นพิเศษ

3. หลักปฏิบัติและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

การปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการพักการลงโทษของกรมราชทัณฑ์ กระทรวงมหาดไทยให้ประสบความสำเร็จได้นั้นเป็นหน้าที่ของเรือนจำและทัณฑสถานที่จะต้องให้ความสนใจแล้วนำไปปฏิบัติอย่างจริงจังเป็นประการสำคัญ

วิธีการที่จะดำเนินการพักการลงโทษ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้นั้น จะมีเครื่องมือที่สำคัญคือ กฎกระทรวงมหาดไทยและระเบียบกระทรวงมหาดไทย จะกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการเงื่อนไข พร้อมรายละเอียดต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางและควบคุมกลไกสำหรับการปฏิบัติงานแก่ผู้เกี่ยวข้อง ดังนี้

3.1 *กฎกระทรวงมหาดไทย ออกตามความในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช 2479*
ข้อ 91-98

ข้อ 91 จะพักการลงโทษได้ ต่อเมื่อคณะกรรมการต่อไปเห็นชอบและอธิบดีอนุมัติ

(ก) คณะกรรมการสำหรับเรือนจำภูมิภาคให้ก่อปรด้วยผู้บัญชาการเรือนจำเป็นประธาน และข้าราชการชั้นประจำแผนกขึ้นไปซึ่งข้าหลวงประจำจังหวัดตั้งขึ้นอีก 2 นาย

(ข) คณะกรรมการสำหรับเรือนจำกลางก่อปรด้วยข้าราชการชั้นหัวหน้าแผนกที่อธิบดี ตั้งขึ้นไม่น้อยกว่า 3 นาย

ข้อ 92 ในกรณีมีเหตุพิเศษ จะพักการลงโทษมากกว่าที่กำหนดไว้ในข้อ 46 ก็ได้ แต่คณะกรรมการ ซึ่งก่อปรด้วยข้าราชการต่อไปนี้ได้อนุมัติอีกชั้นหนึ่งแล้ว

- (1) ปลัดกระทรวงมหาดไทย ประธานกรรมการ
- (2) ผู้แทนกรมราชทัณฑ์ กรรมการ
- (3) ผู้แทนกรมตำรวจ กรรมการ
- (4) ผู้แทนกรมมหาดไทย กรรมการ
- (5) ผู้แทนกรมอัยการ กรรมการ

ข้อ 93 เจื่อนไขในระหว่างพักการลงโทษ กำหนดดังต่อไปนี้

- (1) ให้ละเว้นการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่าง
- (2) ให้กระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่าง
- (3) ให้ละเว้นและให้กระทำการตามหมายเลข (1) และ (2) ข้างต้น

ข้อ 94 เจื่อนไขละเว้นการกระทำนั้น มีดังต่อไปนี้

- (ก) ละเว้นไม่กระทำผิดอาญาขึ้นอีก
- (ข) ละเว้นไม่เข้าไปในเขตท้องที่ที่กำหนดไว้
- (ค) ละเว้นไม่ประพฤติดนในทางเสื่อมเสีย เช่น เสพผิด เล่นการพนัน เป็นต้น

ข้อ 95 เจื่อนไขให้กระทำการนั้น มีดังต่อไปนี้

(ก) ให้ไปรายงานตนต่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจแห่งท้องที่ซึ่งไปอยู่ หรือเจ้าพนักงานเรือนจำตามกำหนดเวลาเดือนละหนึ่งครั้ง

- (ข) ให้กระทำการหาเลี้ยงชีพตามที่เจ้าพนักงานจัดหาให้
- (ค) ให้กระทำการหาเลี้ยงชีพ ในกิจการงานซึ่งผู้นั้นมีอยู่แล้ว หรือญาติมิตรจัดหาให้
- (ง) ให้ปฏิบัติทางศาสนา

ข้อ 96 เจื่อนไขนั้นจะกำหนดไว้แต่ข้อเดียวหรือหลายข้อก็ได้ แล้วแต่ความเหมาะสมแก่ลักษณะของบุคคลและพฤติการณ์

ข้อ 97 เมื่อมีการอนุมัติพักการลงโทษแล้ว ให้ผู้บัญชาการเรือนจำออกหนังสือสำคัญให้รับไปเป็นคู่มือและถ้ามีเจื่อนไขให้รายงานตัวต่อตำรวจหรืออำเภอ ให้มีหนังสือแจ้งต่อตำรวจหรืออำเภอตามที่กำหนดไว้ในเรื่องการอนุญาตให้ลาโดยอนุโลม

ข้อ 98 หนังสือสำคัญออกให้ตามข้อก่อน ต้องระบุเจื่อนไขที่กำหนดให้ไว้ด้วย เป็นหน้าที่ของผู้ได้รับการพักการลงโทษ จะต้องแสดงหนังสือสำคัญนี้แก่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจหรือเจ้าพนักงานเรือนจำเมื่อมีการขอดู หากหนังสือสำคัญนั้นหาย ให้รีบแจ้งต่อนายอำเภอท้องที่ และขอรับฉบับแทน

ถ้าไม่แสดงหนังสือสำคัญตามวรรคสองข้างต้น พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจะจับส่งเรือนจำก็ได้

3.2 กฎกระทรวงมหาดไทย ข้อ 46 ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2505)

นักโทษเด็ดขาดอาจได้รับการพักการลงโทษ ดังต่อไปนี้

(1) ชั้นเยี่ยม ไม่เกิน 1 ใน 3 ของกำหนดโทษที่ระบุไว้ในหมายแจ้งโทษเด็ดขาด ในกรณีที่มีการพระราชทานอภัยโทษ ให้ถือกำหนดโทษตามหมายแจ้งโทษเด็ดขาดฉบับหลังสุด เช่น น.ช. ก นักโทษเด็ดขาดชั้นเยี่ยม กำหนดโทษ 3 ปี เกณฑ์พักการลงโทษของ น.ช. ก จะได้ไม่เกิน 1 ใน 3 ของกำหนดโทษ 3 ปี คือได้ไม่เกิน 1 ปี นั่นคือ จะต้องจำคุกอยู่ในเรือนจำมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี

(2) ชั้นดีมาก ไม่เกิน 1 ใน 4 ของกำหนดโทษที่ระบุไว้ในหมายแจ้งโทษเด็ดขาด ในกรณีที่มีการพระราชทานอภัยโทษ ให้ถือกำหนดโทษตามหมายแจ้งโทษเด็ดขาดฉบับหลังสุด เช่น น.ช. ข นักโทษเด็ดขาดชั้นดีมาก กำหนดโทษ 4 ปี เกณฑ์พักการลงโทษของ น.ช. ข จะได้ไม่เกิน 1 ใน 4 ของกำหนดโทษ 4 ปี คือได้ไม่เกิน 1 ปี นั่นคือ จะต้องจำคุกอยู่ในเรือนจำมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี

(3) ชั้นดี ไม่เกิน 1 ใน 5 ของกำหนดโทษที่ระบุไว้ในหมายแจ้งโทษเด็ดขาด ในกรณีที่มีการพระราชทานอภัยโทษ ให้ถือกำหนดโทษตามหมายแจ้งโทษเด็ดขาดฉบับหลังสุด เช่น น.ช. ค นักโทษเด็ดขาดชั้นดี กำหนดโทษ 5 ปี เกณฑ์พักการลงโทษของ น.ช. ค จะได้ไม่เกิน 1 ใน 5 ของกำหนดโทษ 5 ปี คือได้ไม่เกิน 1 ปี นั่นคือ จะต้องจำคุกอยู่ในเรือนจำมาแล้วไม่น้อยกว่า 4 ปี

3.3 สรุปว่า ผู้ที่ได้รับการปล่อยตัวพักการลงโทษ ต้องมีคุณสมบัติดังนี้

1. เป็นนักโทษเด็ดขาด
2. ชั้นเยี่ยม เหลือโทษจำคุกไม่เกิน 1 ใน 3
3. ชั้นดีมาก เหลือโทษจำคุกไม่เกิน 1 ใน 4
4. ชั้นดี เหลือโทษจำคุกไม่เกิน 1 ใน 5

หมายเหตุ

1. นักโทษเด็ดขาดชั้นกลาง ชั้นเลว ชั้นเลวมาก พักการลงโทษไม่ได้
2. พักการลงโทษเป็นการให้ประโยชน์ตอบแทนแก่ผู้ต้องขังที่ประพฤติตัวดีไม่ใช่สิทธิอันพึงมีพึงได้ตามกฎหมาย

4. วัตถุประสงค์ของการพักการลงโทษ

1. เพื่อสร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้ต้องขังที่ประพฤติตัวดีและขจัดปัญหาการเรียนจากญาติและผู้ต้องขัง
2. เพื่อระบายความแออัดขัดเยียด ของผู้ต้องขังในเรือนจำ
3. เพื่อความประหยัดงบประมาณในการเลี้ยงดูผู้ต้องขัง
4. เพื่อเป็นการจูงใจ ให้นักโทษเด็ดขาด ประพฤติปฏิบัติตัวอยู่ในระเบียบวินัย ทำตนให้เป็นตัวอย่างที่ดีมีประโยชน์ในเรือนจำ การบริหารงานในเรือนจำ มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่เกิดปัญหายุ่งยาก

5. เพื่อเป็นการบำรุงขวัญกำลังใจ สร้างความหวังให้แก่นักโทษว่า โอกาสของอิสรภาพ ร่นเข้ามาเร็วขึ้น มิใช่ทอดอาลัยกับระยะเวลาจำคุกที่กำหนดไว้ โดยคำพิพากษาทำให้มีกำลังใจใช้ชีวิต ผูกอบรม หรือทำงานให้เรือนจำอันเป็นประโยชน์ร่วมกันทั้งเรือนจำและนักโทษ

6. เพื่อฝึกให้นักโทษเข้าอยู่ในสังคม อย่างมีกฎเกณฑ์มีเงื่อนไขภายใต้การสอดส่องแลของสังคม นักโทษจะต้องฝึกฝนตนเองให้อยู่ในสังคมที่มีระเบียบกฎเกณฑ์ ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้สังคมดำรงอยู่ได้ และเป็นภาระที่นักโทษจะกลับเข้ามาอยู่โดยปกครองตัวเอง ไม่มีการควบคุมอีกต่อไปในวันข้างหน้า

5. ขั้นตอนเรือนจำรวบรวมข้อมูลเสนอความเห็น

5.1 สํารวจ

5.1.1 เป็นหน้าที่ของเรือนจำและทัณฑสถานที่

จะต้องสำรวจล่วงหน้าและคัดเลือกว่า ในเรือนจำหรือทัณฑสถานของตนนั้น มีนักโทษที่มีความประพฤติดี มีความอดุสาหะ ก้าวหน้าในการศึกษาอบรม ทำการงานบังเกิดผลดีหรือทำความชอบแก่ราชการเป็นพิเศษและมีคุณสมบัติที่อยู่ในข่ายได้รับการพักการลงโทษเป็นประจำทุกสิ้นเดือน มีนาคม มิถุนายน และธันวาคม แล้วเสนอรายชื่อให้ผู้บังคับบัญชาทราบตามลำดับชั้น จนถึงผู้บัญชาการเรือนจำหรือผู้อำนวยการทัณฑสถาน แล้วรายงานกรมฯ ทราบ

5.1.2 ปิดประกาศให้ผู้ต้องขังทราบ เพื่อผู้ต้องขังจะได้เตรียมการในเรื่องดังต่อไปนี้

(1) สำเนาคำพิพากษาทุกศาล ทุกคดี (ผู้ต้องขังร้องขอไปเองหรือให้ญาติไปติดต่อด้วยตัวเอง)

(2) แจ้งชื่อผู้รับอุปการะ พร้อมแนบสำเนาทะเบียนบ้านของผู้อุปการะ

5.2 ตรวจสอบประวัติและสืบเสาะข้อเท็จจริง

5.2.1 สัมภาษณ์ประวัติผู้ต้องขัง เพื่อสอบถามข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผู้จะอุปการะระหว่างคุมประพฤติตลอดจนแผนที่ทางไปบ้าน (แบบ ส.1)

5.2.2 ให้ประสานงานและติดต่อไปยังนายอำเภอ หรือกำนันหรือผู้ใหญ่บ้านซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองท้องที่และหัวหน้าสถานีตำรวจท้องที่อันเป็นท้องที่ที่นักโทษจะเข้าไปอยู่ โดยให้ทำหนังสือนำส่ง (ตามแบบ พ.2) พร้อมกับแนบบแบบฟอร์มบันทึกของเจ้าพนักงานปกครองและตำรวจท้องที่ (แบบ พ.3) ส่งไปให้กรอกรายละเอียดเกี่ยวกับประวัติของนักโทษ ข้อมูลเรื่องครอบครัวผู้อุปการะ และให้ความเห็นว่าขัดข้องหรือไม่

5.2.3 ให้มอบหมายพนักงานคุมประพฤติ (ในกรณีเป็นผู้ต้องขังที่มีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษหรือคดีอุกฉกรรจ์) หรืออาสาสมัครคุมประพฤติ ออกไปเยี่ยมบ้านเพื่อสืบเสาะข้อเท็จจริงเกี่ยวกับครอบครัวผู้รับอุปการะของผู้ต้องขังทุกราย แล้วให้รายงานผลการสืบเสาะข้อเท็จจริง (แบบ ส.2,3) ให้เรือนจำหรือทัณฑสถานที่จะขอพักโทษ ประสานงานไปยังเรือนจำหรือทัณฑสถานท้องที่เดียวกับผู้รับอุปการะ มอบหมายให้พนักงานคุมประพฤติหรืออาสาสมัครคุมประพฤติดำเนินการสืบเสาะข้อเท็จจริง แล้วให้รีบส่งผลการสืบเสาะไปให้โดยด่วน

5.2.4 ส่งแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือของนักโทษที่จะได้รับการพิจารณาพักการลงโทษ ไปตรวจสอบประวัติการกระทำผิดทุกราย โดยประสานงานไปยังกองทะเบียนประวัติอาชญากร กรมตำรวจ หรือสาขา

5.2.5 ฝ่ายทัณฑปฏิบัติรวบรวมเอกสารหลักฐานตามข้อ 5.2.2-5.2.4 พร้อมกับตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งก่อนที่จะนำเสนอคณะกรรมการของเรือนจำพิจารณา

5.2.6 ตั้งคณะกรรมการฯ ตามกฎกระทรวง ข้อ 91

5.3 คณะกรรมการฯ พิจารณา

คณะกรรมการฯ มีหลักเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

(1) พฤติการณ์ในระหว่างที่คุมขังอยู่ในเรือนจำ คือ

- ความอดุสาหะ
- ความก้าวหน้าในการศึกษา
- การทำงานหรือทำความชอบแก่ราชการเป็นพิเศษ
- ความประพฤติขณะต้องโทษ

(2) พฤติกรรมก่อนมาต้องโทษ

- ประวัติครอบครัว
- อาชีพ
- ข้อเท็จจริงในการกระทำผิด (สาเหตุและผลกระทบจากการกระทำผิด)

(3) ผู้อุปการะและที่อยู่อาศัย โดยจะพิจารณาถึงความน่าเชื่อถือ ความเหมาะสม ฐานะ อาชีพ ตลอดจนสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย

5.4 รายงานกรมราชทัณฑ์

ให้คณะกรรมการฯ ยื่นรายงานการพิจารณาโดยละเอียดเป็นรายบุคคลต่อผู้บัญชาการเรือนจำ ซึ่งจะได้พิจารณาด้วยตนเองอีกชั้นหนึ่ง หากเห็นควรให้พักการลงโทษ ก็ให้ผู้บัญชาการเรือนจำรายงานขออนุมัติต่อกรมราชทัณฑ์วินิจฉัยชี้ขาดว่า อนุมัติหรือไม่อนุมัติ พร้อมกับจัดส่งเอกสารหลักฐาน ดังนี้

- (1) รายงานการตรวจพิจารณาพักการลงโทษ (แบบ พ.1)
- (2) แบบบันทึกของเจ้าพนักงานปกครองและตำรวจท้องที่ (แบบ พ.3)
- (3) สำเนาคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาพักการลงโทษของเรือนจำหรือทัณฑสถาน พร้อมความเห็น
- (4) การรายงานผลจากกองทะเบียนประวัติอาชญากร กรมตำรวจ กับแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือของผู้ได้รับพักการลงโทษ
- (5) สำเนาทะเบียนประวัติรายตัวผู้ต้องขังที่ขออนุมัติพักการลงโทษ (รท.101)
- (6) สำเนาหมายจำคุกเมื่อคดีถึงที่สุด สำเนาหมายลดโทษทุกคดี
- (7) สำเนาคำพิพากษาศาล
- (8) ผลการสืบเสาะข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผู้อุปการะ (แบบ ส.23)
- (9) สำเนาทะเบียนบ้านหรือบัตรประชาชนของผู้ต้องขังและผู้อุปการะ
- (10) สำเนารายงานการสอบประวัติจำแนกลักษณะ (แบบ จน.1)

6. ขั้นตอนกรมราชทัณฑ์พิจารณาตัดสิน

6.1 คณะกรรมการกลั่นกรอง

ตรวจสอบข้อมูลรายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผู้ต้องขังที่เรือนจำหรือทัณฑสถานทั้วราชอาณาจักรขอ อนุมัติพักการลงโทษ โดยมีหลักเกณฑ์การพิจารณาพื้นฐาน ดังนี้

- (1) ตรวจสอบชีวประวัติ สภาพแวดล้อม ความประพฤติก่อนต้องโทษ และ ประวัติในการกระทำผิด (รท.101, รายงานการสืบเสาะ, แบบ พ.3, ทะเบียนประวัติอาชญากรหรือ แผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือ)
- (2) พิจารณาถึงพฤติการณ์ และมูลเหตุที่ผลักดันให้นักโทษผู้นั้นกระทำผิด (สำเนาคำพิพากษาศาล, รายงานการสืบเสาะ)
- (3) ความผิด กำหนดโทษ ชั้น การได้รับพระราชทานอภัยโทษ ระยะเวลาที่ต้องจำมาแล้วในเรือนจำโทษเหลือจำต่อไป (หมายจำคุก, หมายลดโทษ, รท.101)
- (4) พฤติกรรมระหว่างต้องโทษ ผลการฝึกอบรม ผลงานความดีความชอบระหว่างต้องโทษอยู่ในเรือนจำ (พ.1, จน.1)
- (5) ผลกระทบจากการกระทำผิด โดยอาศัยหลักฐานจากสำเนาคำพิพากษาหรือสำนวนคดี หรือประวัติการกระทำผิดซ้ำ
- (6) ความเห็นของเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองท้องที่ตำรวจท้องที่ ตรวจสอบถึงความรู้สึก

ของฝ่ายผู้เสียหาย ประชาชนในท้องถิ่นที่จะพึงมีต่อนักโทษ ซึ่งจะได้รับการพักการลงโทษออกไป

(7) พิจารณาถึงความประพฤติ อุปนิสัยใจคอ ฐานะทางเศรษฐกิจ สภาพความเป็นอยู่ สภาพแวดล้อม ที่อยู่อาศัย ตลอดจนความน่าเชื่อถือของผู้รับอุปการะว่าเหมาะสมเพียงใดหรือไม่

6.2 ประมวลเรื่องราวของผู้ต้องขังเสนอคณะกรรมการกักขังการลงโทษของกรมฯ ซึ่งจะประชุมเดือนละครั้ง แล้วสรุปผลการพิจารณาเสนออธิบดีกรมราชทัณฑ์เพื่อวินิจฉัย

6.3 แจกผลการพิจารณาของกรมราชทัณฑ์ให้เรือนจำหรือทัณฑสถานที่ยื่นขออนุมัติพักการลงโทษทราบและถือปฏิบัติ พร้อมระบุเงื่อนไขที่ผู้ได้รับพักการลงโทษต้องถือปฏิบัติ

7. ขั้นตอนเรือนจำดำเนินการปล่อยตัวเพื่อคุมประพฤติ

7.1 เตรียมการด้านเอกสาร

เตรียมการด้านเอกสารการปล่อยตัว โดยการออกหนังสือสำคัญพักการลงโทษ ตามแบบ พ.7 ซึ่งระบุเงื่อนไขให้ปฏิบัติตน และข้อพึงละเว้นต่างๆ ไว้ ส่งไปยังผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้บัญชาการเรือนจำ นายอำเภอ หัวหน้าสถานีตำรวจท้องที่ อันเป็นท้องที่ที่ผู้ได้รับพักโทษเข้าไปอยู่ เพื่อการรับรายงานตัว การดูแลว่ากล่าวตักเตือน ชี้แนะในการปฏิบัติตนระหว่างคุมประพฤติ

7.2 ประชุมผู้ต้องขัง

ให้ผู้บัญชาการเรือนจำประชุมผู้ต้องขังทั้งหมดเพื่อชี้แจงคุณสมบัติ ผลตอบแทนของผู้ที่ได้พักการลงโทษ ให้ผู้ต้องขังทั่วไปได้ถือปฏิบัติเป็นเยี่ยงอย่าง และกล่าวอบรมผู้จะได้พักการลงโทษให้ประพฤติตนเป็นพลเมืองดี และการปฏิบัติตนตามเงื่อนไขที่กำหนดอย่างเคร่งครัด

7.3 ปล่อยตัว

ปล่อยตัวเพื่อคุมประพฤติ ให้ผู้บัญชาการเรือนจำมอบหนังสือสำคัญพักการลงโทษ (พ.7) ให้แก่ผู้ได้รับการพักการลงโทษถือเป็นคู่มือ 1 ฉบับ เพื่อใช้แสดงต่อเจ้าหน้าที่ (ตามระบุ) ในการรายงานตัว

7.4 คุมประพฤติและติดตามผล

(1) คุมประพฤติ

- พนักงานคุมประพฤติของเรือนจำหรือทัณฑสถานที่ปล่อยตัว ต้องทำหน้าที่สอดส่องและรับผิดชอบในการคุมประพฤติ
- ประสานงานกับอาสาสมัครคุมประพฤติและมอบหมายงานที่รับผิดชอบ
- ประสานงาน และมอบหมายงานให้เรือนจำหรือทัณฑสถานต่างท้องที่ที่รับผิดชอบการสอดส่องดูแล พร้อมกับส่งทะเบียนประวัติรายตัวผู้ต้องขัง (รท.101) ที่ได้รับพักการลงโทษไปด้วย

(2) ติดตามผล

พนักงานคุมประพฤติและอาสาสมัครคุมประพฤติจะต้องติดตามผลผู้ที่ได้รับพักการลงโทษว่า ในระหว่างได้รับพักการลงโทษได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขหรือไม่ เช่น

- การตรวจสอบการรายงานตัวที่เรือนจำเป็นไปตามเงื่อนไขหรือไม่
- ตรวจสอบรายงานการเยี่ยมบ้านของอาสาสมัครคุมประพฤติ
- ให้คำแนะนำหรือให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือ
- หากผู้ได้รับพักการลงโทษประพฤติผิดเงื่อนไข

ให้เรือนจำหรือทัณฑสถานดำเนินการจับกุมตัวกลับเข้ามาคุมขัง แล้วรายงานให้กรมราชทัณฑ์ทราบ และขอเพิกถอนการอนุมัติให้พักโทษโดยมิชักช้า

8. ประโยชน์ของระบบพักการลงโทษ

1. เป็นการสร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้ต้องขังที่ประพฤติตัวดี และขจัดปัญหาการร้องเรียนจากญาติและผู้ต้องขัง
2. เป็นการจูงใจให้นักโทษเด็ดขาด ประพฤติปฏิบัติตัว อยู่ในระเบียบวินัยทำตนให้เป็นตัวอย่างที่ดี มีประโยชน์ในเรือนจำ การบริหารงานในเรือนจำ มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่เกิดปัญหายุ่งยาก
3. เป็นการบำรุงขวัญกำลังใจ สร้างความหวังให้แก่นักโทษว่า โอกาสของอิสรภาพนั้นเข้ามาเร็วขึ้น มิใช่ทอดอทอดล่าช้าระยะเวลาจำคุกที่กำหนดไว้โดยคำพิพากษาทำให้มีกำลังใจใช้ชีวิต ผูกอบรม หรือทำงานให้เรือนจำ อันเป็นประโยชน์ร่วมกันทั้งเรือนจำและนักโทษ
4. ช่วยให้นักโทษเข้าอยู่ในสังคมอย่างมีกฎเกณฑ์มีเงื่อนไข ภายใต้การสอดส่องแลของสังคม นักโทษจะต้องฝึกฝนตนเอง ให้อยู่ในสังคมที่มีระเบียบกฎเกณฑ์ ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้สังคมดำรงอยู่ได้ และเป็นภาระที่นักโทษจะกลับเข้ามาอยู่โดยปกครองตัวเอง ไม่มีการควบคุมอีกต่อไปในวันข้างหน้า
5. เป็นผลดีสำหรับตัวนักโทษ เป็นการลดปัญหาความกดดันทางจิตใจ โดยเฉพาะผู้ต้องขังที่ต้องโทษระยะยาว ผู้ต้องขังที่ไม่ตั้งใจกระทำผิดหรือกระทำผิดเพราะความประมาท ทำให้ได้รับการปลดปล่อยในเวลาอันเหมาะสมเมื่อได้รับโทษจำคุกมาพอสมควรแล้ว นักโทษที่ได้รับการปล่อยตัวคุมประพฤติซึ่งถือว่าเป็นระยะหัวเลี้ยวหัวต่อ จะได้มีโอกาสปรับตัวให้เข้ากับครอบครัว ญาติพี่น้อง และสังคมภายนอกได้อย่างปกติสุข อันเป็นการป้องกันการกระทำผิดซ้ำได้อีกทางหนึ่ง
6. เป็นผลดีต่อสังคม สังคมจะปลอดภัยจากผู้พ้นโทษมากขึ้น เพราะนักโทษเหล่านี้เป็นนักโทษที่มีความประพฤติดี อยู่ในระเบียบวินัย ตั้งใจรับการศึกษอบรมและฝึกวิชาชีพ หลังจากปล่อยตัวพักการลงโทษออกจากเรือนจำแล้วยังต้องอยู่ภายใต้การควบคุมความประพฤติของพนักงานคุมประพฤติอีกระยะเวลาหนึ่ง จนกว่าจะครบกำหนดโทษตามคำพิพากษาศาล หากออกมาแล้วไม่ประพฤติปฏิบัติตนตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้อาจถูกนำตัวกลับเข้าคุมขังยังเรือนจำตามเดิม
7. เป็นผลดีต่อทางราชการ
 - 7.1 เป็นการแก้ปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำวิธีหนึ่ง โดยไม่จำเป็นต้องเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่หรือเพิ่มจำนวนเรือนจำเพื่อให้เพียงพอกับจำนวนผู้ต้องขังที่เพิ่มขึ้น
 - 7.2 การปล่อยผู้ต้องขังออกสู่สังคมภายนอกด้วยการคุมประพฤติก่อนพ้นกำหนดโทษ ทำให้ประหยัดงบประมาณแผ่นดิน โดยเฉพาะค่าอาหารในการเลี้ยงดูผู้ต้องขังถึงปีละสิบล้านกว่าล้านบาท ทั้งนี้ ยังไม่รวมถึงค่าเครื่องนุ่งห่ม ค่ารักษาพยาบาล ค่าสาธารณูปโภคอื่นๆ

9. สรุประบวนการปฏิบัติการพักการลงโทษ

การดำเนินการพักการลงโทษ แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนใหญ่ๆ ดังนี้

1. ชั้นเรือนจำและทัณฑสถานรวบรวมข้อมูลและเสนอความเห็น
2. ชั้นกรมราชทัณฑ์พิจารณาตัดสิน
3. ชั้นเรือนจำและทัณฑสถานดำเนินการปล่อยตัวเพื่อคุมประพฤติ